

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam
8. szám

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

Szerda
1933. évi január 11

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az beszedési díj címén Brassóban további 2 lej, vidéken 6 lej fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postataktó rékpénztári számlánk száma 12.174. — HIRDETÉSEK díja 6 lej, szövegoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Kommunista puccskisérlet Spanyolországban

Keddre tolódot a sorsdöntő minisztertanács

Titulescu megérkezett és Szinajában kihallgatáson jelent meg a királynál

Az ellenzék a felelősség elől való meneküléssel vádolja a kormányt, a kormány felháborodva tiltakozik s hangsúlyozza, hogy az uralkodó kabinetváltozást kívánt

A román külügyminiszter megkapó nyilatkozata Budapesten a román-magyar viszonyról

Ducát is emlegetik, de valószínűbb az „erős kéz” kormánya

A legutolsó jelentés szerint Titulescu lesz az új kormányelnök

Bukarest, január 9.

A megkapó hirtelenséggel és egészen példátlan körülmények között kirobbant kormányválság ügye vasárnapra megoldódni látszott: ugyanis e napon ült össze a kormánypart végrehajtó bizottsága, hogy a krízis kérdésében leszögezze a maga — döntő jelentőségű — álláspontját.

Négy órán át tartott a párt vezérő fórumának tanácskozása. De ez az idő kevés volt ahhoz, hogy a politikusok egységes határozathoz juthassanak. Végül végül nem állapodtak meg még sem a távozás, sem a kiegyezés szándéka mellett. Tulnag a felelősség, bármelyik megoldást vállalják is.

Ha maradnak, ez meghódolást jelent két katonatiszt ellenállása! szemben. Ami egy alapján alkotmányellenes állapot elfogadásával volna egyértelmű. S egyben a kormány presztízisének súlyos megtépázását vonná maga után.

Es ha mennek? ... Nyilván kapóra jönne a kormánynak, ha odahagyhatná a hatalmat. Hiszen a helyzet kivételesen súlyos. A viharfelhőket semmiféle ügyességgel sem lehet elkergetni a horizontról. Akár aláírja Maniu és együttese a genfi egyezményt, akár visszautasítja a Népszövetséget, mindenképpen drámai megtakarításokat kell végrehajtania a költségvetésben. Jön majd a hét szűk esztendő. Elbocsátások. Csökkentések. Rongyoskodások. A népszerűtlenség hullámai mindkét esetben elemi erővel ostromolnák a kabinetet.

Távozni tehát kellemes volna. De vajon mi következik ezután?

Ugyanez a nemzeti-parasztparti rendszer más kormányfővel és más miniszterekkel?

Valószínű. Mert a sérelem, ami a két katonatiszt részéről érte a jelenlegi kormányt, az egész kormánypart sérelme is. Attól az elégtételtől, amit Maniuk követelnek, nem tekinthetne el a következő kabinet sem. A jelenlegi formációnak az udvarral való konfliktusa, konfliktus maradna egy másik formáció részére is. Az ezredessel és a tábornokkal való összeütközés nem személyi bántalom, hanem az alkotmányosság elvi problémája. Tehát el sem intézhető személyek cseréjével.

Igy maradna az ellenzék. Illetőleg az ellenzék egyetlen kormányképes alakulata, a Duca vezetése alatt álló liberális párt.

Néhány lap megpendíti ugyan Duca nevét. De vajon ki adhatna komolyan hitelt ennek a kombinációnak? A liberális párt a koronával való viszonyát még távolról sem tudja rendezni. Ezzel az udvar megátizsolt-e bizalmával egy ilyen tisztázatlan helyzetű politikai csoportot akkor, amikor a bizalmat teljes mértékben élvező pártot két katonatiszt miatt menesztik?

Erre nyilván maguk a liberálisok sem számítanak komolyan. Hiszen az Univerul, amely közvetlen közel áll Ducához, sőt a liberálisok reggeli hívatolásának volna tekinthető, még csak meg sem említi ezt a lehetőséget. „Vagy egy nemzeti-parasztparti kormány, vagy pedig az erős kéz kormánya!” — így hangzik az Univerul jóslata.

Az „erős kéz” kormánya?

Barátságos, sőt fenyegető lehetőség.

A távozás nyilván kellemes volna a kormánynak. De ez a lehetőség, az erős kéznek ez a kopogtatása nem lehet közömbös probléma Maniu és híve számára.

Titulescu frappáns nyilatkozata Budapesten

A kormánypart magatartásának bizonytalanságát valószínűleg befolyásolja még Titulescu állásfoglalásának kiszámíthatatlansága is. A külügyminiszter ugyanis azt elefontálta Bukarestben, hogy Marinescu ezrelessel és Dumitrescu tábornokkal támasztott konfliktust nem találja céllá indoknak a kormány távozását.

Könnnyen előfordulhat tehát, hogy a kabinet a lemondás kérdésében nem lesz egységes. De még meglepőbb lehet az az — egyébként nagyon örvendetes — nyilatkozat, amelyet Titulescu vasárnap délelőtt a budapesti pályudvaron, átutazóban Bukarest felé, a pesti sajtó munkatársainak rendelkezésére.

— Mi a véleménye a kormányválságról? — kérdezték a hírlapírók. — Egyénileg nem érdekel, mert nem is

merem a körülményeit! — felelte Titulescu.

Ez a személyi „desinteresment” semmi esetre sem jelentőségnélküli esemény. A mint Titulescu különvéleményét még jobban kihangsúlyozza további mondanivalója:

— Kérem, hogy az alábbiakat szószerint adják vissza.

Nekem Magyarországgal kapcsolatban egyetlen kívánságom van: az, hogy végül őszintén megvalósuljon a román-magyar barátság, amelyről eddig annyit szónokoltak.

Végre gyakorlati alapon nyugvó, komoly, becsületes és férfias barátságnak keli kialakulnia, az üres szavakkal való dobálózás helyett, amit eddig mind a két részről felelőtlenül műveltek.

Hivatalos felelősségem tudatában, a pályaútdar peronjáról, mivel a tereben más tribün nem áll rendelkezésemre, szólítom fel az illetékes magyar ténnyezőket, üljenek le már végre a zöld asztalhoz és kapcsolják ki végül azokat a látszólagos ellentéteket, amelyek a va-

lóságban nem is léteznek.

En a magyar népet a magyar-román optánsperben tanultam megismerni, főleg Apponyi Albert személyén keresztül és e megismerés csodálata, tisztelete, megbecsülése óhajtja azt velem, hogy magyar és román becsületesen, őszintén megismerjék egymás kezét a fenyegetődzések helyett.

Titulescu ez a nyilatkozata megkapó, márcsak hangjánál fogva, a magyar-román viszony szempontjából is. De jelentőségteljes román belpolitikai szempontból is.

Ugyanis Titulescu nyilatkozatát, noha

Hogyan lálja a legfelsőbb hely a katonatisztek szerepét?

Ismeretes, hogy a kormányválság főképpen Marinescu ezredes, bukaresti rendőrkapitánynak egyik, alantaisához in tézett körlevele miatt tört ki. Az ellenzék álláspontja az, hogy ez az irat távolról sem kellő indoklás a kormány távozására

egy már lemondottnak tekinthető kormány külügyminisztere, „hivatalos felelőssége teljes tudatában” tette meg.

Mi másra lehet ebből következtetni Titulescunál, aki a kifejezések és hangsúlyozások diplomáciai nagymestere, mint arra, hogy

önmagát minden krízis ellenére is nálatlanul a hivatalos felelősség és súly teljes birtokában levő külügyminiszternek tekinti. Azaz távolról sem számol a távozás lehetőségével.

Nem nehéz előre megjósolni azt, hogy a kormányválság még egy seménnel bővül ki hamarosan: A Titulescu-problémával.

A pesti deklaráció fontos üzenet Pestnek. De üzenet Bukarestnek is.

s a kormány hangsúlyozzák az ellenzéki korifeusok csak ürügynek használja fel az ezredessel való konfliktusát.

A Gyantól című lap, amely köztudomászerűleg az udvar álláspontját szokta visszatükrözteni, ugyanennek a véle-

ménynek ad kifejezést. Ime, hogyan világitja meg a konfliktus magvát a legfelsőbb alkotmányos helyhez közelálló orgánus.

— A válság látszólagos középpontja a fővárosi rendőrkapitány egyik körlevele. Tisztázzuk a helyzetet: Marinescu akivel kapcsolatban az utóbbi hetekben hírt kaptunk, hogy távozik a rendőrség éléről, alantassai részéről, akik e híreknek hitelt adtak, fegyelmetlenségekkel találta magát szemben. A főparancsnok szükségesnek találta, hogy körlevelet bocsásson ki hozzájuk, amelyben megtiltotta, hogy vitassák és kommentálják az ő távozásáról keringő híreket s fokozottabb munkára serkentette őket. Ezt a rendeletet kizárólag a tisztviselőkhez intézte. Indiszkreció útján azonban a körlevél néhány újságíró kezébe került, akik jónak látták nyilvánosságra hozni. Mi, amikor a kópiát rendelkezésünkre bocsátották, megtagadtuk a közlést, mert első pillanattól kezdve láttuk, hogy szigorúan fegyelmi, a rendőrtisztviselőket érdeklő kérdésről van szó. Eddig a Cuvantul érvelése felettébb gyenge. A kormánynak édesmindegy lehet az, hogy a sérelmes körlevél az egész

nyilvánosságnak, vagy pedig csak a köztisztviselők egyik szűkebb, de rendkívül jelentős rétegének készült-e?

Ellenben annál szembetűnőbb a Cuvantul cikkének következő passzusa:

— Amikor a prefektus elküldötte a körlevelet a tisztviselőknek, Mihalache Athénben tartózkodott. A belügyminiszter távollétében azonban Armand Calinescu belügyi alminiszter értesült a körlevélről. Calinescu nemcsak helyénvalónak találta a körlevelet, hanem engedélyezte azt és csodálkozását fejezte ki formájáért. A körlevél, amely az egyik fővárosi lapban jelent meg, csak Mihalachenak Athénből történt visszatérte után nyert politikai súlyt.

MARINESCU EZREDES NYILATKOZATA

A körlevéllel kapcsolatban Marinescu ezredes a következő nyilatkozatot adta:

— A bizalmas körlevelet kizárólag alantassaim és nem a sajtó részére adtam. Két ízben is tapasztaltam, hogy a tisztviselők vitatják a prefekturán elfoglalt pozíciómat s véget akarom vetni ennek a helyzetnek. Lehet, hogy a körlevél nem volt szerencsésen megfogalmazva, de távolról

sem akartam feletteseimet bántani. Csupán a fegyelem helyreállítására törekedtem, amint ugyanígy cselekedtem volna akkor is, amikor a rendőrtisztviselők a belügyminisztérium bizonyos intézkedései ellen tiltakoztak.

Az ellenzék és az udvar tehát azt az álláspontot foglalja el, hogy a kormánynak nincsen komoly oka a távozásra s hogy a Marinescu ezredessel és Dumitrescu tábornokkal való konfliktus csak ürügy részére a felelősség elől való menekülésre. Ezzel szemben a kormány a menekülés vádját felháborodottan utasítja vissza. — Rámutat arra, hogy a kormány a legkomolyabban és a legmészebbmővel részletekig dolgozta ki a Népszövetséggel való együttműködés tervét, tétő alá hozta az ehhez szükséges törvényeket s megbízottja, Lugosianu miniszter már Genfben is lenne, ha váratlanul ki nem tör a válság.

S vajjon ezt a válságot a kormány provokálta-e?

Vajjon a kormány ászlőnőzte-e az ezredet és tábornokot körlevelek kibocsátásával?

S vajjon a kormány nem maradna-e, nem vállalná-e a genfi felelősséget, ha sérelméért elégtételt kapna?

Támad a kormány!

Sőt, mi több, a kormány nem elégszik meg az egyszerű védekezéssel, hanem egyenesen támadásba megy át. Ugynevezett „beavatott körök” a kormánnyal rokonszenvező újságokon keresztül úgy vélik tudni, hogy Maniu azért távozik, mert az udvar már ugys készült a kabinet menesztésére.

E menesztési szándékot jellemezné az

alábbi is:

Néhány nappal ezelőtt Madgearu pénzügyminiszter írásbeli jelentést nyújtott át az uralkodónak azokról a készülő pénzügyi törvényekről, amelyeknek megszavazása feltétlenül szükséges a költségvetés egyensúlyba hozatalához. Az egyik törvényjavaslat a tisztek fizetésének 7 százalékos csökkentéséről intézkedett. A je-

lentésnek ehhez a részéhez a király Samsonovici tábornoknak, az udvarhoz közelálló hadügyminiszternek ellenző jelentése alapján a következő megjegyzést fűzte:

— Visszautasítom!

A kormány erről a visszautasításról már csak Mihalache lemondása után értesült.

A kormányválság napján — Maniu 60 éves

Valamennyire pikantérius összetalálkozása az időpontoknak, hogy Maniu miniszterelnök

éppen azon a napon töltötte be 60-ik életévét, amikor a kormányválság ki-robbant.

Érdekes véletlen egyébként az is, hogy egymásután három miniszterelnök tartotta 60. születésnapját. Mint emlékeztet, egy

esztendővel ezelőtt Jorga meglehetősen fényes ünnepelte meg ezt a dátumot. — Vajda visszautasította az ünnepelést s mellszobrának leleplezésére sem ment el. Maniu pedig valósággal futott a gratulációk elől.

A miniszterelnök 1873-ban született Szilágysomlyón. Középiskolai tanulmányait a zilahi református Wesselényi kol-

égiumban végezte, egyetemet Kolozsvárt, Pesten és Bécsben járt. Politizálni 19 éves korában kezdte, mint egy román lap cikkírója. 24 esztendőskorában már beválasztották a román nemzeti párt vezérőrbizottságába s e minőségben döntő érdeme van akörül, hogy a párt felhagyott a passzivitással.

A jelenkori román politika legerőteljesebb egyéniségének tekinthető.

Titulescu Színájában

A külügyminiszter, akit ismeretesen telefonon kerettek haza külföldről, a hétfőre virradó éjszaka folyamán átlépte a román határt. Az Arad melletti határállomáson Titulescu Tabacovici fogadta. Brassónál Armand Calinescu belügyi alminiszter és Savel Radulescu külügyi államtitkár várták a külügyminisztert, akit pontosan tájékoztattak a történetekről. Miután Savel Radulescu vasárnap Maniunál volt kihallgatáson, mondanivalóját valószínűleg a miniszterelnök nevében adta elő.

A külügyminiszterrel együtt érkezett Mihail Popovici igazságügyminiszter is. Guga Bécsben szintén felszállott az Orient Expressre és néhány állomáson át kísért Titulescut.

A kormány nagy várakozással figyelt, hogy Titulescu egyenesen Bukarestbe megy-e, vagy előbb kiszáll Színájában?

Amennyiben a külügyminiszter útját meg nem szakította a fővárosba utazott volna, annyiban ebből arra lehetett volna következtetni, hogy Titulescu száz százalékos felelősséget vállal Mihalacheval és a kormánnyal. Titulescu azonban nem mutatkozott olyan felkesnek Mihalacheval szemben, mint amilyen felkes és rendíthetetlen volt a belügyminiszter vele szemben, amikor Vajda Sündorral támadt az emlékeztetés aférra.

Ugyanis a külügyminiszter megszakította útját Színájában, ahova vonatja hétfőn délután három órakor érkezett. A király keves vártatással kihallgatáson fogadta Titulescut, aki csak kedden reggel utazik tovább Bukarest felé. Így ma délután csupán Popovici, Raducanu és Calinescu érkeztek vissza a fővárosba.

A külügyminiszter e késedelmeskedése miatt

a hétfő délutánra tervezett döntő minisztertanács keddre halasztódott el.

Lapzártakor szerkesztőségünk a következőket telefonálta:

„Hangulat a fővárosban rendkívül izgalom. A kormány lemondottának tekinthető, csupán a formákhoz vannak hátra.

Általános vélemény az, hogy kormányalakításra elsősorban Titulescu kap megbízatást, mégpedig a jelenlegi parlamenttel való együttműködés alapján, korlátozott időtartamra. Az új kormányban nem vennének részt

sem Maniu, sem Mihalache. A Titulescu-kabinet újrendezné a genfi egyezmény ügyét, amennyiben a Népszövetségnek jelentősen átforgmált ajánlatot tenne. Ez az ajánlat kevésbé volna sérelmes Románia nemzeti presztízsének szempontjából.

Lázadás Bombayban

Angol katonaság verte le a százezer lönyű lázadó csapatot

Bombay, január 9.

Bombayban tegnap délután a meynos mohamedán törzs váratlanul felkelésben tört ki. A felkelésnek az az oka, hogy a törzs súlyosnak és soknak találja a kivetett adókat. A felkelés nagyszerűen megszervezett volt, amit a legjobban az bizonyít, hogy

rövid negyedóra alatt a felkelők száma 100 ezer főre növekedett.

Fz a tömeg adott jelre nekirohant a hinduk házainak és azokat felgyújtotta.

Miután a meynos-törzsbeli mohamedánok

a hindu-negyeddél végeztek, nekirohantak az alvartörzs negyedének is és ott megostromolták a törzs maharadszájának székházát. Mire a zendülés ide fajult, megérkezett az angol katonaság is, amelyen kívül hindu katonaság is érkezett a zendülés színhelyére.

A felkelők nekirohantak a hindu katonaságnak és szétverték őket, az angol katonáknak azonban sikerült valamennyire lefékezni a lázadást.

Az eddig beérkezett jelentések szerint a felkelésnek többszáz halottja van.

Különös „bűnügy” Nagyváradon

Cetartóztatott két banktisztviselőt, akik színtén könyveket rendeltek Párisból

Nagyvárad, január 9.

Különös, sok tekintetben titokzatos eset tartja izgalomban Nagyvárad magánújsztviselőit. Váratlanul, minden előzetes eljárás nélkül a rendőrség letartóztatta a Magyar Általános Hitelbank két tisztviselőjét, Schermann Imrét és Lövi Istvánt. A letartóztatás egyedüli indoka eddig annyira, hogy mindketten belekeveredtek valami „parisi” könyvrendelésbe. A kérdéses könyvek természetesen kommunista tendenciájúak.

Az első kihallgatás után Schermann szabadon engedték, Lövi azonban tovább-

ra is letartóztatásban maradt, egyúttal azonban a bank ellen is megindult az eljárás, mert a könyvküldemény a bank címére érkezett. Érdekes hátteret ad a dolgnak az, hogy a két kellemetlen helyzetbe került tisztviselő felmondásban volt s hamarosan sor került volna a banktól való megválásukra. A városban arról szólnak a hírek, hogy rosszakaratai de-uncialis történt, a két megvádolt tisztviselő viszont kerekén tagadja, hogy egyáltalában rendelt volna valamilyen könyvet Párisból. Vasárnapra aztán még tovább Lonyolódott ez az amugy is eléggé titok-

zatos ügy. A rendőrség őrizetbe vett két leányt is, Reich Lcát és Eszényi Imát. Egyben kiderült az is, hogy micsoda veszedelmes könyvekről van szó. Kiadójuk a „Libraria Francez” és Bukarestben a „Kollektion Lenin” sorozatban bármelyik megvásárolható, miután nem propaganda könyvek, amint ezt az állam megfclő ellenőrző közegei megállapították róluk.

Nagyvárad magánújsztviselői izgatottan várják, hogy milyen fejleményei lehetnek még ennek a nem mindennapi ügynek.

Rászakadt a mennyezet a gyászoló közönségre

Ajaccio, január hó 9

Súlyos szerencsétlenség történt Napoleon szülővárosában, ahol egy temetés alkalmával a halottasház második emeletén nagyobb tömeg gyűlt össze. A rozoga padló a túlterhelés következtében beszakadt s az alázuhanó gerendák az egész gyászoló gyülekezetet maguk alá temették. A szerencsétlenségnek két halálos és 25 súlyosan sebesült áldozata van. A sebesültek közül hatan haldokolnak.

Valutarendőrség Magyarországon

Budapest, január hó 9

A magyar fővárosban minden rendszabályozás ellenére fokozott erővel dúl a valutaüzérkedés. A rendőrség a visszaélések megakadályozására most külön valutaendőrséget szervezett, amely a napokban már meg is kezdte működését. Az új rendőrségi szerv élén két ügyész áll. A valutaendőrségbe a Nemzeti Bank is két szakértőt küldött.

A brassói szociáldemokraták akciója a munkanélküli segélyért

Brassó, január 9.

A brassói szociáldemokraták hétfőn délután gyűlést tartottak a Majom-utcai munkásokthonban. A szociáldemokraták ez alkalommal nagyobb tüntetést terveztek, hogy az annyit ígért és soha meg nem kapott munkanélküli segélyt, valamint melegezőket megkaphassák. A tüntetésből azonban semmi sem valósult meg, tekintettel arra, hogy egy rendőrség, mint a csendőrség kivonult a gyűlésre s ott minden akciót megakadályozott. A gyűlésen 3—400 ember vett részt.

Miután a tömegtüntetést a hatóságok megakadályozták, egy delegáció a prefekturára és a városházára ment, ahol erőiesen követelték törvényes segélyezésüket. Ugy Cuteanu vármegyei prefektus, mint Voicu polgármester megígérték, hogy a legrövidebb időn belül intézkednek a munkanélküliek segélyezésének ügyében. Dr Voicu egyébként megígérte, hogy a napokban Bukarestbe utazik, kizárólagosan a munkanélküli-ügy rendezésének érdekében.

Az osztálysorsjáték mai huzása

Bukarest, január hó 9

Stvenezer lejt nyertek: 44.584, 19.696. Huszezer lejt nyertek: 21.524, 62.644, 30.731, 25.630.

Tizenötezer lejt: 31.596, 62.521, 37.531, 22.922, 27.108.

Tizenkétezer lejt: 40.271, 60.272, 64.003, 35.798, 75.609, 86.91, 51.003, 20.362, 39.422.

Kilencezer lejt: 2650, 28.286, 77.102, 74.146, 64.204, 23.128.

Hétezer lejt: 16.889, 12.679, 42.270, 29.803, 59.370, 58.216, 70.857.

Megölték egy négytagú családot, azután rájukgyújtották a házat

Varsóból jelentik: Borzalmas rablógyilkosság történt vasárnapra virradólag a keletgaliciai Jodnó községben, ahol ismeretlen tettesek meggyilkolták egy Feld nevű kereskedő négytagú családját, majd kifosztották az üzletet s elmenekültek. Távozásuk előtt felgyújtották a házat, úgy, hogy a rendőrség másnap csak a négy áldozat megszenesedett holttestére bukkan. A nyomozás folyik.

Margitta villanyvilágítás nélkül maradt

Leégett a nagy malom és ebben az épületben voltak elhelyezve a villanytelep gépei is

Nagyórád, január 9

Hatalmas tűzvész pusztított tegnap reggel a margittai Goldstein malomban. Reggel hat óra tájban eddig még ismeretlen okokból kigyulladt a gépház, majd a tűz pillanatok alatt továbbterjedt és a lángok elborították a hatalmas épületet. A kivonult tűzoltóság a lakosság segítségével próbálta a tűz továbbterjedését megakadályozni, azonban a megfeszített munka ellenére is, a malom porig égett.

A kár szinte felbecsülhetetlen, mert az összes gépek, minden terméskészlet odaégett.

A szerencsétlenséget fokozza az is, hogy a villanytelep gépei is a Goldstein malom épületében voltak és a tűzveszély következtében úgy megrongálódtak, hogy Margittán hosszú ideig nem lesz villanyvilágítás.

A vizsgálat megindult a tűz okának felderítésére.

Az Erdélyi Szénbánya részvénytársaság 225 munkásának felmondott

Izgatott hangulat a munkásság között

Kolozsvár, január 9

Az egeresi és a környéken levő szénbányák munkásait újra súlyos sérelem érte, mert

az Erdélyi Szénbánya részvénytársaság 225 bányamunkásnak mondott fel.

A bányatársaságnál nemrég sztrájk volt a kollektív szerződés megújítása körül és akkor az igazgatóság 20 százalékos bércsökkentést akart keresztülvinni, ám a munkásság a kollektív szerződés aláírását megtagadta. Erre az igazgatóság azzal válaszolt, hogy 225 munkásnak felmondott a lépését azzal indokolta, hogy

kenette az 1933 évre szóló megrendeléseket. Ezért a bányatársaság is kénytelen leépi a CFR több mint 50 százalékkal csökkenteni az üzem és termelési költségeket.

Az Erdélyi Szénbánya részvénytársaság elkecseregett munkásait küldöttséget menesztettek Kolozsvárra a bányatársaság központi igazgatóságához a munkügyi felügyelőséghez. A bányamunkások küldöttségének tagjaitól szerzett felvilágosítás szerint

a bányai igazgatóság hajlandó azoknak a munkásoknak felmondását visszavonni, akik a hivatalos kollektív szerződést elfogadják és lemondanak a munkásoktól készített szerződés követeléseiről.

A bányamunkások hangulata rendkívül izgatott és elkecseregett s a jelek szerint a sztrájk mellett döntenek, ha a megindított tárgyalások nem vezetnek eredményre és ha január 15-ig nem kapják meg elmaradt béréiket.

Kommunista puccskísérlet Spanyolországban

Páris, január hó 9

A Spanyolországból érkező jelentések szerint

Barcelonában vasárnap ismét véres munkástüntetések voltak.

A munkások a város különböző pontjain egyszerre, szinte adott jelle kezdtek meg a tüntető felvonulásokat, amelyeknek hamarosan erős rendőri készültségek álltak útjukat. A munkások azonban a karhatalom közlekedtérére nem hátráltak meg, hanem folytatták útjukat és megütköztek a rendőrökkel.

Az utcai harcok során a rendőrség több ízben is rengeteg használt és a Párisba érkezett jelentések szerint több munkást agyonlőtt, számosakat pedig megsebesített.

Az izgalmas vasárnapi tüntetések során a munkástömegek megrohamozták a rendőrség egyik garázsépületét s az őrséget felszórítva néhány gépkocsit magukkal vittek. A garázs ostroma alkalmával két sofőrt súlyosan megsebesítettek.

Hogyan robbant ki a forradalom

A legfrissebb telefonjelentések már bővebb részleteket közölnek a barcelonai forradalomról.

Ezek szerint a vasárnapi véres forradalmi eseményeket a szindikalista kommunisták robbantották ki.

A jelentések csak kerülő uton jutottak el a külföldi sajtóhoz s a kormány vasárnap — régi spanyol recept szerint — ezúttal is teljes tájékoztatatlanságban hagyta a közvéleményt a barcelonai események felől. Vasárnap a belügyminisztérium kommunikációban jelentette, hogy a barcelonai eseményekkel kapcsolatban nem adtak ki semmiféle jelentést.

A szokatlan diszkréció egymagában is elárulja, hogy a kormány helyzetét a barcelonai események igen kritikussá tették s csak azért nem adott ki jelentést a forradalomról, mert a forradalmároknak már az első percekben is jelentékeny sikereket értek el.

A kerülő utakon kiszivárgott hírek arról számolnak be, hogy

a barcelonai kommunista forradalmat igen alaposan megszervezték s adott jelle kezdődtek meg a zavargások a város több pontján.

Lezlelőször a barcelonai főpályaudvart kerítették hatalmukba a forradalmárok. Megválták a madridi gyors beérkezését és a pályaudvar hatalmas forgalmában elvegyülve, a forradalmárok olyan nagy számban gyűltek össze, hogy a megadott jelle könnyedén birtokba vehették a pályaudvar épületét.

Benn a városban ezalatt a forradalmárok csoportjai elkecseregett rohamot intéztek a rendőrfőnökség és a katonai lakotyaik, valamint a fontosabb középületek ellen.

Taktikájukat már előre kidolgozták s talán sikerült is volna az összes katonai és polgári középületeket birtokba venni, ha a hatóságok már előre nem értesültek volna a puccsról és idejében meg nem szállították volna a veszélyeztetett épületeket.

Ahol azonban a katonai őrség hiányzott, ott a forradalmárok rövidesen hatalmukba kerítették az épületeket. A harc rendkívül elkecseregett volt és a forradalmárok néhány épületet pokolgépekkel levegőbe is röpítettek.

Barcelonában a forradalom irtózatot okozott. A lakosság nagy része elmenekült, hogy a véres puccs eseményeitől távol maradjon.

A vasárnapi forradalom kirombanása összefüggésben van azzal a puccskísérlettel, amelyet Szilveszter éjszakáján le-

veztek le s amelyet január 10-én kellett volna a forradalmároknak végrehajtaniuk. Eppen ezért a vasárnapi puccs egész lezajlása alapos előkészület mellett bizonyított.

Veszteséglistáján eddig 8 halott és 20 sebesült szerepel.

A forradalom azonban nem csak Barcelonára szorítkozott, mert több tartományban is hasonló erőszakos események játszódtak le.

Vals tartományban a szindikalista forradalmárok bombával felrobbantották a telefonközpont épületét.

Saragossában elkecseregett tüzharc játszódott le a forradalmárok és a rendőrök között. Az utcai harcokban 2 járókelő esett el az eltévedt fegyvergolyóktól. Manesá-

Órákig tartó tüzharc Düsseldorfban a kommunisták és nemzeti-szocialisták között

A birodalom több városában volt súlyos összecsapás

Berlin, január 9.

Németországban a „treuga Dei” megszűnése óta minden vasárnap éles harcok vannak. A legutóbbi vasárnap aránylag még nyugodtan telt el Berlinben, bár

több helyen összeütközés volt a nemzetiszocialisták és a kommunisták között. A berlini összecsapásoknak mindössze öt sebesültjük volt.

A majnai Frankfurtban egy nemzeti-

szocialistát megkéselték, aki sebesülésébe belehalt.

A legsúlyosabb volt a helyzet Düsseldorfban, ahol órákig tartó tüzharc volt a két párt között és a csataterén halottak és sebesültek maradtak.

Breslauban a „vasfront” tartott gyűlést, amelynek végén a szociáldemokraták és a nemzetiszocialisták verekedtek össze, úgy, hogy néhány sebesültet kórházba kellett szállítani.

ASPIRIN
Szérummentes

Sok olyan szer van, amelyet a hűléses betegségek ellen több-kevesebb eredmény-nyel használnak. De valódi ASPIRIN csak egy van. Ha ezt az 1000 féleképen bevált, gyógyszer használja, biztos lehet az eredmény felől

ASPIRIN
20 Originaltableten zu 0,5 g

ASPIRIN
Óvja egészségét! Használjon ASPIRINT!

TERMÉSZETES FRANCIA ÁSVÁNYVIZ

VICHY CELESTINS

Köszvény — Cukorbetegség — Értágulás
KIKÜSZÖBÖLI A HÚGYSAVAT

VILÁGPOLITIKA

Franciaországi
helyzetkép

Páris, január 9

Mint az időjárás, olyan a francia politika ajévi hangulata. Nincs hó, nincs fagy, de né-
hány verőfényes nap után, amikor a boulog-
nei erdőt s a Jardin d'Acclimation-t is ellepi
a weekendző tömeg, s a Luxembourg-keri ta-
rán a liliputi vitorlások, gőzhajók és tenger-
alattjárók százait siklatják a kis franciák,
kód, szél, eső, borzongató hűvösség.

A kormány sikert a tizenkettedik pro-
vizóriumot és az osztrák kölcsönt megzavaz-
latnia, s a kamara szünetelésével magának az
üldözött ellenzékkel szemben tilalmi időt bizto-
nitania, de mintha a halálos sebet már a szer-
vezetében horiozná és csak új alkalom é-
kész, jöhét a következő kormány.

Az öreg Chéron, a pénzügyminiszter, akitől
a bölcsek kövének a feltalálását várják (és
haj lesz neki, ha valódi arany helyett otromba
pakfont liferál), még csak odáig jutott el,
hogy a tisztviselők létszáma apasztása helyett
leffüggeszti új állások kreálását, új hivatal-
nokok kinevezését. Dehát Franciaországban
s van ám egyetem végző ifjúság, vannak
tenyeret követelő szellemi szükségmunkások,
fogyatékos segélyükből alig tengődő had-
rokkantak, akik több-kevesebb joggal, igényt
tartanak az elhelyezésre. Mi lesz ezekből? Mi
lesz ezekkel?

Herriot, mint a sértett vadkan, elvonult
előbb Lyonba, ahol pár napig polgármesterke-
dett, majd Marseille-be, ahol előadásokat
tart, s míg partja egy része lelki-furdalástó
gyötörve, rokonszenvét és ragaszkodását
nyilvánította, ömaga nem tudja ma sem meg-
érteni, talán megbocsátani sem, hogy akik
lenc szavaztak az amerikai adósság dolgában,
tokonszenzzel és ragaszkodással követik az ő
volt minisztereit, akik tegnap az adósság meg-
fizetése mellett kardoskodtak, s ma őt is, az
adósságot is, megtagadják.

A belpolitikai bajoknál nem kisebbek a kij-
politikai nehézségek. A szovjettal való meg-
nemtámadási szerződés előnye már egyáltalán
nem jelentkezik, s kérdés, nem fog-e keserü
kiábrándulással végződni? Ha meggondoljuk,
hogy a francia nacionalizmus, sőt a francia
demokrácia is mennyire gyűlöli a bolseviz-
must, s mennyire nélkülözi a cári Oroszorszá-
got, melynek szövetsége hatalmat és anyagi
előnyt jelentett, hogy Pierre Laval, a volt mi-
niszterelnök, pár évvel ezelőtt még a szajnai
szocialisták federációs gyűlésén azt mondta:
„Meggyalázása volna a francia demokráciá-
nak, ha feltennék róla, hogy valaha is pak-
tálni fog a bolsevistákkal”, megérthetjük,
micsoda belső ellentmondás és robbanó an-
vag van ebben a kényszeredett paktumban. Annál
is inkább, mert a vele egy vízen evező Len-
gyelországot egészen más áramok hajtják a
szovjet felé, s mert elvégre Románia magára
hagyása (mi elutazunk, s te a következő ha-
jóval jöhetsz utánunk, ha tudsz) nemcsak en-
re az országra, de Franciaországra is hátrá-
nyos lehet.

Ez a szó, hogy „izoláltság” egyébként is
közbellyé kezd válni a francia sajtóban. A
lapok, a kormánypolitika megbízható hívei is,
állandóan ellenőrzik, mely országban micsoda
franciaellenes akciók, hangulatok jelentke-
nek. Amerikából egyelőre kedvezőtlen a pro-
gnózis. Hűvös, szeles, ködös, időnként zivata-
rokkal. Roosevelt felől mintha némi enyhülés,
de március negyediké előtt napsütés nem vár-
ható, s akkor is csak akkor, ha Franciaország
előbb megfizeti a december 15-én elmaradt
részletet.

Az olasz-francia viszonyban stagnálás
Franciaország: a maga létegetett „kicsinyei”
a kisantant államait nem hagyja és különösen
ragaszkodik Jugoszláviához, melyre viszont a
római farkas agyarkodik. A travi merényletet
s az e miatt áradó vitát és vizslát Párisban
egész odaadással iparkodnak akként magy-
rázni, hogy a velencei oroszlanók megcsonti-
tása felelőtlen magánemberek ostoba hűsködé-
se volt, Mussolini beszéde ellenben tuhájtott

igaztalan és provokáló támadás. Ha még hoz-
zá vesszük, hogy a hivatalos Olaszország híve
a revíziónak, először a trianoni szerződés
revíziójának, a hivatalos Franciaország pedig
ma is még a szerződések érintetlensége állás-
pontján, nem lehetünk nagyon optimisták
francia-olasz barátság dolgában.

Különösen nagy a nyugtalanság és aggoda-
lom francia körökben Németországgal egyre nö-
vekvő befolyása és mind követelőbb igényei
miatt. Semmi sem tárta fel olyan világosan,
félreérthetetlenül ezt a hangulatot, mint a ka-
mara vitája Ausztria kölcsönéről, ahol a kor-
mány javaslatának és érvelésének a leitmo-
tívja az Anschluss megakadályozása volt. Ez
a kísértet még ma is úgy kísért, mint akkor
mikor bomba gyanánt bedobták az európai
koncertbe, s alighanem Flandin-nek lesz igaza,
aki azt mondta, hogy azzal a háromszázötven
millióval egy ilyen akaratot nem lehet meg-
akadályozni, másrészt Ausztriának ez a min-
denáron való megsegítését gyöngeségnek ma-
gyarázhatják.

Tévednek azonban, akik azt hiszik, hogy
Franciaország nem kíván jóban lenni és tar-

tós barátságot kötni Németországgal. Egyet-
len parlamenti beszéd, vagy újságcikk nem
árul el ilyen felfogást; ellenkezőleg. De a Hit-
ler és Schleicher-szellem, a nacionalista fegy-
verzörgés, a nagy elkanyarodás a Stresemann
irányától, valamint azok az aknák, melyeket
a német diplomácia a külföldön a francia po-
litika ellen időnként elhelyez, gyanakodást,
bizalmatlanságot, idegességet és idegenkedést
támasztanak. Herriotval már lehetett beszélni.
Paul Boncour-ral már ölelkezni is lehet, mi-
erri nem ragadja meg a német kormány is ezt az
alkalmat? A franciák szívesen visszaadják
Danzigot és Sziléziát — ha Elzászt és Lotha-
ringiát nem is — Németországnak, sőt bizo-
nyosan bizonyos gyarmatokhoz is hozzájuttat-
ják, csak hozza meg Németország is azt az ál-

dozatot, hogy amit aztán így elért, azzal meg-
elégszik.

Az a jó viszony, ami apró differenciák el-
lenére, Anglia és Franciaország közt van, (az
egyetlen óázis a francia külpolitika mai rom-
lása közepett), s az a nyomasztó gazdasági
helyzet, mely ma már a francia köztársaságot
is a legsúlyosabb dilemmák elé állította, mint-
ha predestinálva volnának a német-francia
barátság gyakorlati megvalósítására. Történel-
mi pillanat, amikor mindkét fél a legolcsób-
ban, s a legelőnyösebben jutna hozzá évszá-
zados ellentétei teljes likvidálásához. Ami egy-
uttal a világbéke megszilárdulását is jelen-
tené.

Halász Gyula

Ismét kigyulladt
egy francia hajó

Öt matróz szénné égett holtteste az Atlantique romjain

Cherbourg, január 9

Az elhamvadt „Atlantique” tüzet va-
sárnap csaknem teljesen eloltották. A tra-
gikus módon megsemmisült oceánjáró fed-
élete ennek ellenére, még a késő éjsz-
akai órákban is parázslott.

A romokban heverő hajó fedélzetére
tegnap felmerészkedett egy öttagú társa-
ság, amelyet borzalmas pusztulás képe fo-
gadott.

A fedélzet egyik zugában öt matróz
szénnéégett, felismerhetetlen hullájára

bukkantak.

Az „Atlantique” égése után újabb jelen-
tések szerint ismét hasonló szencziója
van az oceánnak. Ezúttal a Le Havre-i
kikötőben borgonyzó „France” nevű oce-
ánjáró-gőzösön tűz ütött ki, amely az el-
sősosztályú kabinok nagyrészét elpusztítot-
ta. A tüzet csak két órán keresztül tartó
megfeszített munkával sikerült lokalizál-
ni.

A tengerészeti minisztérium az újabb
tűz ügyében a legerélyesebb vizsgálatot
rendelte el.

A japánok már nyíltan
bevallják, hogy nem elég-
szenek meg Mandzsuriával

Újabb harcok a japán és kínai csapatok között

Mukden, január 9.

A szombatról vasárnapra virradó éjszaka
ismét véres események játszódtak le a kínai
és mandzsuriai határon, ahol a japán gőzhen-
ger napokkal ezelőtt megkezdte a hódító
hadjáratot Jehol-tartomány birtokáért.

A japán főparancsnokság hivatalos jelentése-
szerint

a rommálott Sanghajkon körül újabb kö-
zelharc játszódott le a japánok és a kínaiak
között.

A kínaiak az elkeseredett ütközetben sok
halottat és sebesültet veszítettek.

Bár a ha-ármienti offenzíva megindításának
első pillanataiban sem volt kétséges, hogy Ja-
pánnak milyen szándékai vannak az új há-
borúval.

a japánok most nyíltan bevallják, hogy ne-
kik Mandzsuria nem elég és újabb területi
hódításra törekednek.

Vasárnap repülőraj jelent meg Csaojang fő-
lött és röpcédulák ezreit szórta alá. Ezeket a
röpcédulákat a japán hadvezetősek közölte a
kínai lakossággal, hogy Jehol tartományt erő-

szakos uton is hatalmukba kerítik és japán
megszállás alá vetik.

A távol Keleten érdekelt hatalmak közül
elsőnek Anglia tett lépéseket arra, hogy a
legújabb japán-kínai konfliktust békés uton
simítsa el. Kelly admirális, a kínai vizeken
állomásozó angol hajóraj parancsnoka fel-
ajánlotta Nakamura tábornoknak, a japán
hajóraj főparancsnokának, hogy Anglia szí-
vesen közvetít a sanhajkvani konfliktus el-
simítása érdekében. Nakamura az angol aján-
latot azonnal közölte a tokiói kormán-
ahonnan rövidesen megérkezett a válasz, a
mely az angol közvetítés ajánlatát visszautá-
sította. A japán kormány válasza leszögezte,
hogy Japán változatlanul ragaszkodik a Kíná-
val szemben felállított követelések teljesítésé-
hez.

Itt említjük meg, hogy a japán kormány-
ban személyi változás történt, Keisuke Okada
admirálisnak, a tengerészügyi miniszternek
lemondása folytán. Okada tengeri nagyrész-
ségi okokból vált meg tárcájától, s tokiói
jelentések szerint lemondása nincs összefü-
gésben politikai okokkal. Utódja előrelátható-
lag Abo tengeri nagyrész lesz.

— Kezdődő érelmeszesedésnél a termé-
zetes „Ferenc József” keserűviz úgy az
alhasi pangást, mint a renyhe emésztést
megszünteti és a magas vérnyomást leszáll-
ítja. A gyakorlati orvostudomány vezérei
a Ferenc József vizet azért becsülik olyan
nagyra, mert ez gyorsan és enyhe módon
szabályozza a szervezetre annyira fontos
gyomor- és bélműködést. A Ferenc József
keserűviz gyógyszerárakban, drogériák-
ban és fűszerüzletekben kapható.

Szavalókórus
sebesültekkel

Bukarest, január 9

A szombaton megtartott szociáldemok-
rata kongresszus alkalmával négy fiatal-
ember szavalókórust akart rendezni. A
szavalókórus szereplése körül botrány
tört ki, amelynek vége parázs verekedés
lett. A verekedőket rendőrség választotta
széjjel és intézkedett, hogy a botrányba
fullasztott kongresszusról a közelharc se-
besültjeit kórházba szállítsák. A rend-
helyreállítása után a rendőrség Klein An-
dor nyomdászt, Naphegyi József cipészse-
gedet, Rozenzweig Imre kereskedősegédet
és Salgó Pál banktisztviselőt őrizetbe vet-
te.

Munkanélküli tüntetés
Budapesten

Budapest, január 9

Vasárnap, a késő esti órákban a Bakács
térről a Tompa-utca felé körülbelül 50
főnyi munkanélküli tömeg vonult fel,
munkát és kenyeret kiáltásokkal. A rend-
őrség azonnal felvonult az éhségtüntetés-
ben résztvevők ellen és a tömeget rövid-
esen szétszórta, majd két munkanélkülit
bekísért a rendőrkapitányságra.

— HÁROM MILLIÁRD OLASZOR-
SZÁG DEFICITJE. Rómából jelentik: A
minisztertanács megállapította az 1933-
34 évi költségvetést, mely szerint az elő-
irányzott kiadás husz milliárd 614 millió
lira, a várható bevétel tizenhét milliárd
713 millió lira. A deficit tehát, beleértve
az olasz vasutak 675 millió deficitjét is,
közel három milliárdra rug. A belső adó-
ság összege 96 milliárd 130 millió, a for-
galomban levő bankjegyek összege 13 mil-
liárd 564 millió lira.

Dr. PERL OTTO

tudományos kísérletei
alapján készült

PERLOTT fogpaszta, fogpor,

szájviz és drageé máris
mindenkit meghódított

Amiben élünk: átmenet

AZ UT VÉGÉN, IME ITT A VERDIKT

Kis kommentár egy nagy uthoz, amelyen garmadába gyűltek a tervek, sirámok és fenyegetések

Brassó, január hó 9.

Ez az írás nem tartozik már az erdélyi körúthoz, de mégis szervesen és nagyon is hozzátartozik. Temesvártól fel Máramaroszigetig és onnan Kolozsváron át Brassóig néma hallgatásra ítéltem Erdély városait csavarogtam majdnem egy hónapot át és egyetlenegyszer sem szólhatam közbe. Mindig mások beszéltek, mondtak mondanivalókat, tettek megállapításokat és a riporterek csak egy kötelessége volt: híven és pontosan, személytelenül és objektíven vissza kellett adni azt, amit Arad, Nagyvárad, Szatmár

Zavarban vagyunk

Mindenekelőtt a legnagyobb probléma: a többségi nemzet és a kisebbségi nemzetiség problémája. Szavakban, politikai stereotip szövegekben nem lehet megérthetőttni annak a tizenöt esztendőnek munkáját és eredményét, amennyi ideje immár, hogy a többségi nemzet kisebbsé-

vagy Nagybánya, vagy végig a vonalon város-nyomán Bukarestnek üzent. Mert voltaképpen mindenki mindent Bukarestnek üzent.

Akadnak pillanatok, amelyekben közbe kellett volna kiáltani, akadtak helyzetek, amelyekben nem bírja az ember a személytelen harmadik szerepét, de mégis fegyelmekkel és türelemmel, szinte katonásan és szolgáiban engedelmeskedni kellett.

Most, itthon, egyetlen néhány sorban néhány egyenlőtlenkedő reflexiót ehhez a körúthoz fűzni csak szabad?

Szabad, mert muszáj.

gi nemzetiséggé súlyodt, ennek a változásnak fokát és mélységét csak képekben lehetne valahogyan érzékeltetni.

A vasuti kupé érzékeltet. Ahogyan a többségi bejón, ahogyan a hordárral beszél, ahogyan helyet foglal, elterpeszkedik és azonmenten — alszik is már, ezek

a mozdulatok és gesztusok a teljes tablót adják. Ő tud. Ők tudnak beszélni, intézkedni, jogot kikövetelni és — aludni. A kisebbségi legfeljebb a középülésem szorong, a szeme zavarosan kapkodó és nyugtalanul ideges. És nem alszik. A vidéket nézi és a nadrágja vasalását igazgatja. Zavarban van. Folyton és mindenütt zavarban vagyunk.

Ahhoz, hogy a kisebbségek politikai megbízásának súlyosodását és gazdasági elgyengülését lemérjük, nem kell statisztikai adatokat egybevetnünk: elég, ha az ember a vasuti kocsi utasait megfigyeli és azoknak viselkedését összehasonlítja.

Elvesztettük a biztonságunkat, mert elvesztettük az elsőrendű állampolgárság adta helyzetit erőnk és energiánkat.

Tétova és meghuzódó bizonytalanságok urálnak bennünket.

Valamennyiünket. Még azokat is, akik ma pozícióban vannak.

Róma ég és Néró hárfázik

És erről a pozícióról külön beszélni kell.

Mindenkivel, aki Erdélyben politikában, iparban, kereskedelemben számos, ennek az utnak során beszéltem és a beszélgetésekből meg kell állapítani, hogy nincsenek többségi vezérigazgatók. A vezérigazgató valaha — nem is olyan régen — komoly és hatalmas oligarcha volt. Ma nem az többé. Ma a „nép egyszerű gyermeke”, aki elbeszélget és végtelenül boldog, hogy megértően és résztvevően akad ember, aki végig hallgatja.

A meglevő pozícióknak nincs többé biztonsága.

Minden fotellben egy-egy nagy ur és minden nagy ur tisztában van azzal, hogy ő nem a Nagy Úr többé.

Ma még itt ülök. Holnap, valamelyik miniszteri tisztviselőnek eszébe jut és — nem ülök itt.

Ezt az egyik nagy vasgyár igazgatója

mondja és meg is magyarázza, hogy az ő állása éppen olyan labilis esetlegesség, mint a kis könyvelőé, akit „takarékosági okokból” egyszerűen máról-holnapra leépítenek. Minden iparállalat, gyár, csak addig él, amíg palakinek eszébe nem jut, hogy elseperje.

Egy rossz félmondat a vám-tarifában, egyetlen ellenséges kifejezés a kontingentálási rendeletben és a Vezérigazgató nincs többé.

Ez az oka annak is, hogy ma már alig akad veszi észre magát, hogy a mesterségét komolyan venné.

Az ember ott kezd, hogy a szakmájáról beszél és egyetlen negyedóra alatt azon veszi észre magát, hogy a Vezérigazgató Ur a társadalmi kérdések dzsungelében vezet és a gazdasági megoldások labirintusába eveztet. A fésűgyár nem érdekes — az orosz szovjet, vagy az olasz fasizmus azonban igen. Abból, hogy gyá-

rat vezetünk, nem lesz semmi sem, de abból, hogy az új világrend elkövetkezésének kontúrjait felvázoljuk és benne, ha egyelőre csak lelkileg is, de elhelyezkedünk, abból még valami egyszerű jövődől is kialakulhat. A jövődőlbe bele-spekulálni nem érdemes, a jelent csinálni — oszoba rabszolgaság.

És ezek a társadalom-bölcsélok és gazdasági megváltók nem szórványos jelenések. Minden tíz párnás ajtó mögött kilenc olyan gazdasági kapacitás ül, akinek igazán nem fontos, hogy mit csinál, akinek csak az a fontos, hogy miről álmodozhat.

Nem veszik többé komolyan a mesterségüket és azt az egész rendszert, amely most a kaoszban „állítólag” rendet akar teremteni.

Ott tartunk, mint ahol a felbomlóba került Róma annak idején tartott: Róma ég és Néró — hárfázik.

Ha János bácsi király lenne...

Külön fejezetet érdemel az előszoba és benne a fotellek, amelyekben vár a látogató. Nem vár senki. A bankok igazgatóit nem keresi senki. Csak a nagy épületek maradtak meg és a nagy dimenziók, a nagy szervezet és a nagy fegyelm, de nem maradt meg az élet, amelynek társulásához méreteket adtak és formálmához fegyelmi parafrasusok a kreáltak.

Az egyik bankban, hétfőn, nem találom a vezért. A titkár asztalán a látogatási bejelentő lap, amely számozva is van. A 621-es volt a következő szám. Akaratlanul is megjegyeztem a számot. Három látogatója volt a bank igazgatójának három nap alatt mindössze.

Unalmas dolog lehet ma bankigazgatónak is lenni.

Ők sem dolgoznak, legfeljebb törvénytervezeteket csinálnak. Mind egyiknek megvan a maga külön törvénytervezete a konverzióról és a városi moratóriumról. Külön törvénytervezet, külön elnevezéssel.

Nagyon érdekesek ezek a tervezetek. Azt mutatják, hogy — senki sem tudná megoldani a válság bonyolult zavarát. Általában és végsővéig azzal az impresszióval megy ki az ember a „nagy gazdasági potenciáltól”, hogy ha ő lenne az ország esze és eleje, akkor is csak annyi lenne és annyira lennének, mint amennyire most vagyunk.

Az egyik helyen meg is kockáztattam egy évekel ezelőtti riportom ötletét. Elmondottam, hogy évekel ezelőtti egyszer meginterjúvoltam egy öreg favágót, János bácsit és megkérdeztem tőle:

— Mit csinálna Maga, ha hirtelen és váratlan Maga lenne a király?

Felkérdeztem az illető igazgatót is, mit csinálna, ha történetesen holnap reggel ő lenne az ország diktátora?

Az igazgató vagy husz másodpercreg lenyeredtetten mosolygott és láttam raj-

ta, hogy nem akar váiaszolni. Nem hagyta annyiban: kiköveteltem a választ.

Ezt mondotta:

— Nem vállallnám.

— És miért nem?

— Nem lehet vállalni.

— Miért nem lehet?

— Nem lehet. Organikus hibák vannak és az organizmust kellene átalakítani. Szerencsére nem volt jelen a sziguranca.

Az ügyvéd, aki nem akar proletár lenni

Általában és végig az egész vonalon. A sok kicsi ember a nagy események várandósa.

Amiben élünk: átmenet.

Átmenet a munkásnak, a diáknak, a tisztviselőnek, a kereskedőnek, a bankigazgatóknak.

Senki sem hiszi el, hogy a jelen nem átmenet, hanem maga az élet. Senkivel sem tudtam megértetni, hogy minden nap él az élet, amelyhez az embernek asszimilálódni kell. Ilyen a környezet és ahogyan az Afrikába átültetett madár tolla az ottani flóra színét veszi fel, ugy nekünk, a kapitalizmus konjunktúrájából a kapitalizmus dekonjunktúrájába átültetve, a mai élet színeit kell felvennünk.

Mindenki mindent megért, de ezt az egy kézenfekvő logikájú életparancsot nem akarja követni senki sem. A formákban követi az élet mai színét, de a lényegben nem. A három szobából kettőbe költözött, a kettőből egybe, a Regál helyett Marusstit szív, a három tál étel helyett egyet eszik, de ez csak — átmenet. Békétlen, mert ilyen az átmenet, holott boldognak kellene lennie, hogy az új életben ilyen élet-standardon vagyunk a sors.

— Rendben van — mondotta egy k-

ott a proletár az az ember fajta, aki éhez és aki vágyait kielégíteni sohasem tudja.

Aki még munkanélküli sem volt

És végül még egy néhány szót arról, hogy a pucér életünk soha, egy pillanattig sincs biztonságban. Ezalatt a 30 nap alatt nagyon sokszor úgy éreztem, hogy most rántja ki a tört a zsebéből és szíven szur. És nagyon sokszor elgondoltam, hogy milyen pokol lesz az életünk azon a napon, amelyen már nem a zsebében hordja a tört, hanem nyíltan a kezében és tényleg ledöf valamennyiünket.

Nem a munkanélkülitől kell félni, hanem a fiataloktól, azoktól, akik még odáig sem jutottak, hogy munkanélküliek lehessenek.

Ezekkel baj lesz. Ezek a kovászok, a kik most erjesztenek.

Ezek már több, mint tréfák. Ezek lesznek bennünket, hogy utat kapjanak. Az egyik beszélgetés, Aradon, így folyt le:

— Igen, tudom, Maga már nem egyszer utat a fiatalok érdekében, de azért szégyelhetné Magát.

— Mert ott ül az asztalánál, az írógépe előtt és ír.

— Nos és?

— Mert Maga ír és nem engedi, hogy mi írjunk, mert elveszi a hasábokat és nem engedi, hogy azokon mi beszéljünk.

— Mert élek belőle, mert megélek még ma is, ezért szégyeljem magam?

— Nem azért, hanem azért, mert negyven éves és a negyvenévesek szemét, kezét és agyát formálja rá a husz évesek szemére, kezére, agyára. Nem érti? Nem érzi? Nem érzi, hogy az új világot az öregek tartják és hogy a világ már régen robbant volna, ha mi gyújthatnánk meg a gyújtó zsinórt?

Kellemetlen beszéd volt. Nagyon kellemetlen volt, mert nagyon igaz is volt.

A verdiikt

Összefogva a nagy impressziót, verdiiktet kell hirdetni:

A válság apátája ellepte a lelkeket és azok kiutat nem találnak.

Az élen senkit sem leltem, akit meggyőződés fütene és senki látszólagos meggyőződéséről sem merném állítani, hogy ez a meggyőződés valahá is hitté tudna terebélyesedni.

„Nachzüglerok” állanak az élen. Fáradtak és kimerültek, mert a marsolásuk végeláthatatlan és a cél — ha van — tálibab.

Hinni, csak a fiatalok hisznek, azok is csak a mai rendszer pusztulásában hisznek.

A Pullmann-kocsim voltaképpen és valójában nagy-nagy kulturálatlan pusztaságon rohogott át és itt-ott felbukkant az emberben a vízió, hogy azt a két lovat, amely ott a szekéren trágáyat vontat, Embert hajtja.

Fordított lencse-kép tévedése volt az egész: nem az Ember hajtja, az Embert hajtják.

Végzete felé hajtják.

Halász Sándor

Rendőrség verte szét a nagyváradai munkanélküliek tüntetését

Berecki Lajos városi tanácsosi letartóztatották

Nagyvárad, január 9
Vasárnap délelőtt Nagyváradon újabb tüntetés volt, amit a rendőrség percek alatt szétvert s ezzel a fellépésével biztosította a pillanynyi rendet, azonban meglehetősen feszült és nyugtalan hangulatot teremtett a polgári lakosság rétegeiben is. A tüntetés természetesen a munkanélküliek kezdeményezésére történt. Tizenegy órákor mintegy kétszáz főnyi munkanélküli gyülekezett össze a Bémer-téren a városi színház épülete előtt. A felvonulás megkezdődött, a tüntetők kenyeret és munkát követeltek.

Kiáltások hangzottak el arról is, hogy az állam ne fizesse a külföldi adósságokat, hanem adja a pénzt a munkanélküliek segélyezésére.

A rendőrség már előző este értesítést kapott arról, hogy tüntetés készül. Erős rendőri készültségeket helyeztek el az Apollo-palota udvarán, valamint a színház előcsarnokában is.

Alig kezdtek a tüntetők kiállni, a

gummibottal felszerelt rendőri készültségek kirohantak és végig száguldozva a főutcákon, percek alatt megtisztították a terepet.

A letartóztatásokra is sor került. Elfogták többek között Berecki Lajos városi tanácsost, aki a sziguranca értesítése szerint a tüntetés értelmi szerzője és előkészítője volt. A helyszínen fogták el Balázs Márton fakeskedő Sándor nevű 21 éves fiát is. A vizsgálat még folyik s valószínű, hogy újabb letartóztatások is lesznek.

— ÖSSZEHOVATK CSIKSZEREDA TANÁCSAT. Csikszeredáról jelentik: Belügyminiszteri rendelkezés alapján Csikszereda városi tanácsát, amely dr. Vasu averescanus képviselő felelőssége folytán három hónap óta tétlenségre volt kárhoztatva, 9-ikére összehívták. Ezzel a ténnyel hossza hiábavaló huza-vona után, a polgárság által választott tanács veszi át a városi ügyek vezetését, közel két éves interimár alatt.

HIREK

— **POFOZKODÁS TEMESVÁRON.** Temesvárról jelentik: Parázs botrány játszódott le a temesvári Uri-utcában, ahol Feuser György 23 éves és Pachán János 26 éves temesvári magántisztviselők veszekedni kezdtek, majd tettleg is súlyosan inzultáltak egymást. Az ingyen látványosság főszereplőit előállította a rendőrség.

— **BRASSÓI HIREK.** A rendőrség eljárást indított Popovici Dumitru és Ardelean Joan Sztás-utcai lakosok ellen, akik a Scherg posztógyár munkásai között röpcédulákat osztogattak. A röpcédulákban arra hívják fel a munkásságot, hogy lázadjanak fel a munkaadók ellen, akik állandóan csökkentik a béréket és növelik a munkát, valamint az állandó elbocsátások ellen. — A homoródi csendőrség elfogta Lakatos Teréz cigányasszonyt, aki a brassói állomáson több lopást követett el. — Laslau Nicolae közrendőr a rendőrségre kísérte Negrea Andrei Keri-utcai lakost, aki rószeg állapotban botrányosan viselkedett az utcán, majd, amikor rendreutasította, kést rántott. Az eljárást a rendőrség minden esetben megindította.

— **UJSÁGIRO ÉS ÜGYVÉD KONFLIKTUSA A BÍRÓSÁG ELŐTT.** Kolozsvárról jelentik: Érdekes feljelentés érkezett a kolozsvári törvényszéki ügyészséghez. A feljelentést Botos János hírlapíró adta be s abban azzal vádolta meg Hirsch Elemér dr. kolozsvári ügyvédet, hogy Hirsch dr. a számára felvett pénzüsszegekkel többszörös felszólítás ellenére sem számolt el. Hirsch dr. ezzel szemben kijelentette, hogy eljárása teljesen jogos volt, mert a Botos János számára felvett összegeket a hírlapíró egyik hitelezője letiltatta. Hirsch Elemér dr., egyébként az ügyvédi kamaránál fegyelmet kért maga ellen, hogy az újságíró vádjával szemben tisztázhassa magát.

CONGORILLA?

— **EGY-EGY HÓNAPI FOGHÁZAT ULNEK, MERT MEGVERTÉK A FISKALIST.** Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi törvényszék 1-1 hónapi fogházbüntetéssel sújtotta Sandu Sándor és Sandu János szabadi gazdákodókat, akik az elmúlt év szeptemberében a náluk végrehajtást eszközölő Polacsek Artur ügyvédet súlyosan összeverték. A verekedő fivérek megingudtak az ítéletben.

— **MINDENFAJTA BETÖRÉSNEK BORTON A VÉGE.** Temesvárról jelentik: A temesvári rendőrség tegnap veszedelmes betörőbandát tett ártalmatlanná. A banda tagjai Kovács Zsiga 20 éves, Budeacu Joan 40 éves és Faragó Viktória 38 éves büntetett előéletű egyének voltak. Kihallgatásuk során bevallották, hogy az elmúlt hónapban csak a Gyárvárosban 15 betörést követtek el. Mindhárom betörőt áttették az ügyészségre.

— **LESZURTAK A SZALLODA ELŐTT.** Temesvárról jelentik: A józsefvárosi Splendid hotel előtt eszméletlen állapotban találták Weil Emánuel alsófőhérmegyei egyént, akit ismeretlen tettes leszurt, majd pénztárcáját is elemelte. A súlyosan sebesült embert, akit azonnal kórházba szállítottak, még nem sikerült kihallgatni.

— **BETÖRŐK AZ ALEZREDES LAKÁSÁN.** Temesvárról jelentik: Mihailescu Grigorie temesvári alezredes bejelentette a rendőrségnek, hogy a 16-os huszárlaktanya mellett levő lakásánál a katonai őrséget elfogta Kinder Márton 37 éves kocsist, és Kuracs József 17 éves mechanikust, akik éppen hozzá készültek betörni. A tolvajokat az alezredes tisztiszolgája fedezte fel, akit a tettenért betörők leöltöttek. A vizsgálat folyik.

ASTRA (Apolló) MOZGÓ BRASSÓ

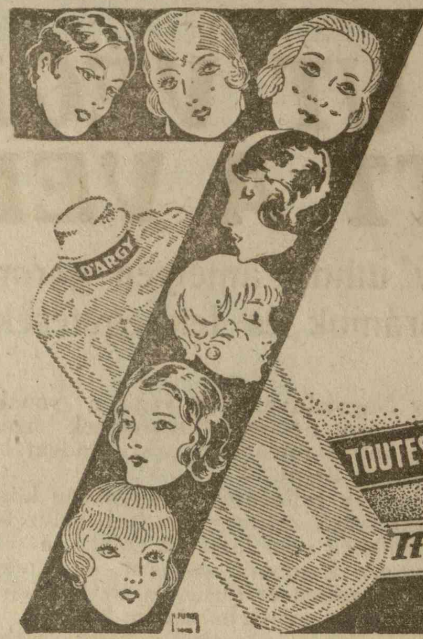
A nagy sikerre való tekintettel a

„Nem kérdelem ki vagy”

című film
ma és holnap, hétfőn és kedden
is fut.

— **LAKÁSAN FOJTOTTAK MEG.** Csikszeredáról jelentik: Felháborító gyilkosság tartja izgalomban Csikmenaság község lakosságát. Molnár Anna odaváló asszony szomszédai arra lettek figyelmesek, hogy Molnár Anna a megszokott időben nem kelt fel és nem látott munkához. Délelőle annyira gyanússá vált az eset, hogy behatoltak lakásába. A szerencsétlen asszony viaszszalag arccal halva fektült ágyán. A szobában dulakodás nyomai látszóttak. Nyomban értesítették a csendőrséget, mely a kiszállítás alkalmával megállapította, hogy Molnár Annát ismeretlen tettesek megfojtották. Széleskörű nyomozást vezettek be a gyilkosok kézrekerítésére.

— **LEVAGTAK A KÖTELÉRŐL.** Temesvárról jelentik: Szegedi Pál 38 éves zsámi kereskedő üzletének raktárhelyiségében fel akarta magát akasztani. Hozzáátartozói azonban észrevették az öngyilkossági kísérletet és a már kötélen függő embert megmentették. Szegedi elmondta, hogy azért akart megválni az élettől mert a gazdasági válság teljesen tönkretette az üzletét s annak keresetéből családját nem tudta eltartani.

SPECIALITÁS Eau de Cologne D'ARGY

amelyeknek elbűvölő illata
elénkít és fasczinál!

Barrikád Dublin utcáin

Választási harc 25 ezer résztvevővel és 300 sebesülttel

Dublin, január 9.

Vasárnap délután véres zavargások voltak Dublinban. Ezek a zavargások a most kiírt választásokkal vannak kapcsolatban. A Coegrave-párti szavazók összeütköztek Devallera pártjával és az összeütközés olyan heves volt, hogy Devallera hívei kénytelenek

voltak az utcákon barrikádokat emelni. A harcban mintegy

25 ezer szavazópolgár vett részt és a késő éjszakai órákig 300 sebesültet szállítottak kórházba.

A halottak száma ismeretlen.

Auboin megvan elégedve

A fő leső szakértő kedvező jelentése Románia pénzügyi helyzetéről

Bukarest, január 9.

Roger Auboin, a külföldi hitelezők szakértője elkészítette negyedévi jelentését, amelyet a Népszövetség elé terjeszt. A jelentés igen kedvezően látja Románia pénzügyi helyzetét: hangsúlyozza, hogy az adó és vámbevételek jelentősen emelkedtek s ennek következtében a kincstár nemcsak eleget tudott tenni minden

elhalaszthatatlan belföldi kötelezettségnek, hanem a francia kölcsönből 196 millió frankot, a svájci kölcsönből 50 millió lejt fizetett vissza s ezenfelül a kincstárnak 800 millió lej áll rendelkezésére.

Ezenkívül a külföldi fizetések biztosítására szolgáló egymilliárdos alapot is sikerült a kormánynak kiegészítenie.

CONGORILLA?

— **KÜLÖNÖS VALLASTANANYAG AZ EGYIK NAGYVÁRADAI LICEUMBAN.** Tudósítónk jelenti: Neveket egyelőre nem említünk, aminek az a magyarázata, hogy nem akarunk túlságosan nagy jelentőséget tulajdonítani a dolognak. Az eset azonban elég figyelemre méltó arra, hogy megemlítsük. Az egyik nagyváradai liceumban az egyik római katolikus vallásos tanár arról tartott hit-tanórán előadást a diákjainak, hogy Prédelyben csak egyetlen vallás-erkölcsös napilap van, tehát csak ezt az egyet olvassák s figyelmeztessék erre szülőiket is. Más lapok olvasásától óva intette a derék hittanár úgy a tanítványait, mint a szülőket. Ennyi az egész. Nem is kellene tördölni vele, de nagyon kiváncsiak az a megjegyzés, hogy a lappropagandának ez mégis nagyon furcsa formája. Sok tulbuzgóság van benne, olyanszerű ulbuzgóság, amilyent az alsóbb fokú állami hatóságok részéről a megpártolt lap is egészen mérgesen elítéli. Aztán: talán mégsem anyaga ez a vallástani tanításnak, mert a hittanórán ma még nem előfizetelsszerű ügynököket szoktak kiképezni.

— **BELEHALT A KILENCEDIK SZÜLÉSBE.** Szilágysomlyóról jelentik: Steiner Hirsch margittai lakos felesége, aki 14 éves házassága alatt 8 leánygyermeknek adott életet, ismét anyai örömei előtt állt. A vajdó asszony szülés közben szívgyengeség vett erőt s kilencedik gyermekét halva hozta a világra, majd néhány pernyi vergődés után maga is kiszenvedett.

— **ISMERETLEN HOLTTESTEK.** Az állomási rendőrség jelentette, hogy a Sepsiszentgyörgy-brassói útvonalon, a második számú órház mellett, egy ismeretlen asszony hullájára találtak. Az asszony a sineken feküdt,

az ismeretlenségig összeroncsolt testtel. Ruhájában semmiféle iratot nem találtak, s személyleírását sem tudják megadni, tekintettel arra, hogy fejét és végtagjait a vonat darabokra szaggatta. — Ugyancsak egy ismeretlen ember holttestére akadtak a brassói Triász, régi tolóház épületében. A kéménylyuk mellett összekormozva feküdt az egyik csavargó, aki valószínűleg melegezni ment a kémény mellé, azonban az onnan kiszivárgó gázok megölték. Személyazonosságát ennek az embernek sem sikerült megállapítani, mert zsebeiben semmiféle igazoló aktát nem találtak. Mindkét ügyben megindult a vizsgálat.

CONGORILLA?

— **NEGY NAPIG VOLT TETSZHALOTT.** Nagyváradról jelentik: Furcsa haláleset történt a biharmegyei Széllős községben Macsi Laj 60 éves munkás lakásában mosdás közben öngyilkos lett. Szíve nem működött, semmiféle életfunkciót nem tapasztaltak rajta, teste azonban nem merevedett meg. Az orvos megállapította, hogy tetszahalál esete forog tenn. Ez a helyzet négy napig tartott. A negyedik nap elteltével az öreg munkás, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, végérvényesen meghalt.

— **OSZTÓ IGAZSÁG CSIKBAN.** Csikszeredáról jelentik: A gyergyócsomafalvi felekezeti iskolaszék panaszkodik, hogy az ez évi községi költségvetésben, az ismeretes 14 százalékos iskoladóból, annak ellenére, hogy miniszteri rendelkezés szerint a tanulók számarányának megfelelően kell felosztani az egyes iskolák között ezt az adót, igen aránytalanul ötezer lejtben állapította meg a község interimár bizottsága a felekezeti iskolát megillető részesedést. Az igazságtalan megállapításba valahogy már bele is törődtek, de a nagy bökkenő ott van, hogy ezt a csekély összeget sem fizette ki a község, sozatos sürgetések ellenére sem, hanem —

az iskolaszék állítása szerint — más célokra használta fel. Az esetre felhívjuk a csikmegyei iskolaszék és a közoktatásügyi miniszter figyelmét, hogy milyen osztó-igazsággal mérnek Csikmegyében.

★ **NEHÁNY SZÓ A RHEUMASOKHOZ.** Ön talán már megkísérelt minden lehetőt a nélkül, hogy kínzó fájdalmaitól megszabaduljon. De Önnek sincs oka a kétségbeesésre. Tegyen még ma egy kísérletet az azonnal ható, fájdalomcsillapító Tegal-tablettákkal. Tegal oldja a húgysavat, az emberi test ezen magatartást, pusztító mérget. Nem kevesebb, mint 6000 orvos rendkívül elismerően nyilatkozott a Tegal jó hatásáról.

★ **KÖSZÖNETNYILVANÍTÁS.** Hálás köszönet mindazoknak, kik szeretett halottunk, Horváth Dániel, nyug. M. A. V. főkalauz temetésén megjelentek, vagy részvételüknek bármely más módon kifejezést adtak. A gyászoló család.

★ **AZ APAI ÖRÖKSÉG** szép fehér fogak formájában csak az ismert Chlorodont fogkrém rendszeres használata által őrizhető meg a legvégső korig. Próbá meggyőző.

★ **Orvosi hír.** Dr. R. M. Imas orvosnő, a kolozsvári egyetem v. tanársegéde, a gyermek betegségek specialista és belgyógyász, rendel naponta d. u. 2-5-ig Brassóban Hirsch-er-22 sz. — Quarz.

★ **A SIELÉS ABC-JE** Déván István, Magyarországi többszörös cibajnoka, a kiváló sportzakiró ilyen című könyve újból kapható Brassóban. A kezdő szövegnek nélkülözhetetlen könyv részletesen, könnyen érthetően tárgyalja a sífutás, lesiklás, mászás technikáját, a különböző fordulókat, lendüleket, irányváltásokat, íveket, azonkívül a sík és egyéb sízéshez szükséges felszerelési tárgyak és ruházat kezelését stb. A Brassói Turista Egyesület is e könyv alapján vezeti nagyszerű sítanfolyamait. A számos művészi kiviteltű képpel ellátott könyv ára 90 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvtárában. (Brassó, Kapu-utca 56-58. szám.)

— **CSALÁDIRTÁS HELYETT ÖNGYILKOSÁG.** Temesvárról jelentik: Brezova Andrej 50 éves bozovicsi gazdálkodó, aki valaha a község jómódú gazdái közé tartozott, vasárnap délután vadászfegyverével föbelőtte magát. Az életunt gazda azonnal meghalt. Bucsulevelében megírta, hogy már évek óta készült az öngyilkosságra s tulajdonképpen egész családját ki akarta irtani, de mégsem volt szíve ahhoz, hogy hozzáátartozóival végezzen így csak önmagától dobta el az életet.

CONGORILLA?

UJABB
**BUTOR-
ÁRREDUKCIO
SZÉKELY
ÉS RÉTI**
Butorgyárában

BRASSÓ
BUKAREST
MAROSVASARHELY

A szerelmes dollármilliomos csalódása: menyasszonya 5000 dollár és rengeteg értékű ékszerrel megszökött tőle

Párisi feljelentés egy budapesti uriasszony ellen

Budapest, január 9.

Rendkívül érdekes, titokzatos háttérű és részleteiben még tisztázatlan bűnügyben kezdett nyomozást a budapesti főkapitányság. A bűnügy egy csikágói többszörös milliomos feljelentésére indult meg, a ki B. E. nevű fiatal, elegáns és szép magyar uriasszony ellen tett feljelentést Párisból.

Hónapokra nyulik vissza a szokatlan ügy előzménye. A fiatalasszony akkor Bécsben tartózkodott, ahol megismerkedett Sidney Horner nevű idősebb milliommossal, aki éppen európai köruton volt. Az amerikaiak első látásra megtetszett a rendkívül jó megjelenésű fiatalasszony, udvarolni kezdett neki és örömmel látta, hogy az asszony sem idegenkedik tőle. A milliomos apró figyelmességekkel mutatta ki rokonszenvét és amikor azt tapasztalta, hogy az asszony ezeket szívesen fogadja, döntő lépésre határozta el magát, feleségül kérte az uriasszonyt.

Meglepetéssel hallotta azonban, hogy előzetes információi hamisak voltak, mert a hölgy már nem szabad, Budapesten férje van. Az amerikai azonban — éppen, mert amerikai —

nem riadt vissza ettől a szerinte kis akadálytól,

tovább folytatta a heves ostromot, hogy az asszonyt válóper megindítására bírja rá. Hosszabb unszolás után ez sikerült is.

A hölgy megígérte, hogy beadja a válóper férje ellen és a milliommossal megy feleségül.

A milliomos, miként feljelentésében előadja,

a szép asszonnyal ezután Párisba utazott.

Ott a legelőkelőbb szállóban foglalt le számára apartamentet, a legdrágább helyekre jártak és minden szórakozásból kivették a részüket.

Sidney Horner napról-napra jobban beleszerelt az uriasszonyba és több értékes ékszerrel is megajándékozta.

Közben történt, hogy az asszony állítólag levelet is írt budapesti ügyvédjének,

hogy indítsa meg a válóper Magyarországon tartózkodó férje ellen.

Amikor a milliomos ezt megtudta, újabb nagyértékű ékszeradománnyal kedveskedett az asszonynak, de kikötötte, hogy

ezek az ékszerek egyelőre nem az asszony tulajdonai, hanem csak viselheti őket.

Végleg akkor mennek át a birtokába, ha a válópernek vége van és ők házasságra lépnek.

A megállapodást írásba is foglalták. Egy párisi közjegyzőt kerestek fel, akinél a milliomos jegyzőkönyvbe diktálta azt is, hogy

a házasság megkötése után minden ingó és ingatlan vagyona az urino tulajdonába megy át.

Annyira figyelmes volt, hogy számbavette azt a körülményt is, hogy időközben elhalálozhat és ezért

letétbe helyezte az asszony nevére 5000 dollárt egy párisi bankban.

Egyik este az asszony azzal a kéréssel fordult a milliommossal, engedje meg, hogy az estét több Magyarországról Párisba érkezett jó ismerőse között tölthesse. Sidney Horner udvariasan teljesítette a kérést és mivel egyébként nem érdekelt az asszony társasága, nem is kísérté el.

Amikor azután éjjel hazament szállodai lakására,

egy cédulát talált, amelyen az asszony közölte, hogy hozzátartozóitól Magyarországból sürgőnyt kapott, hogy edesanyja súlyos beteg és ezért neki sürgősen haza kellett utaznia.

A milliomos várt egy napig, két napig, majd több napig is, de az asszony sem személyesen, sem írásban nem jelentkezett. Ekkor már gyanút fogott az amerikai is,

utánanézett az asszony dolgainak és — amint feljelentésében hangoztatja, — megállapította, hogy az asszony nevére szóló ötezer dolláros betétet a nő a bankban felvette és

a csupán viselésre átadott ékszerekkel együtt eltűnt.

Az amerikai még Párisból megbízta dr. Auer Pál ügyvédet, hogy képviselje az érdekeit és tegye meg a szükséges lépéseket, egyelőre annak a kiderítésére, hogy hol tartózkodik az asszony. A milliomos ugyanis azt a lehetőséget is feltételezi, hogy az asszony eltűnése után szerencsét-

A világ cukortermése

Prága január 9.

Az ismert cukor statisztikus, dr. J. Mikus jelentése szerint az európai cukortermelés nyerscukor értékben 5.435.000 tonnát tesz ki a múlt évi 6.011.000 tonnával szemben, míg Oroszországgal együtt 6.515.000 tonnát a múlt évi 7.504.000 tonnával szemben. Mikus becslése 265.000 tonnával alacsonyabb a legutolsó Licht-féle becslésnél. Licht a világ repacukor termelését pedig 7.845.000 tonnára becsüli a múlt évi 8.762.000 tonnával szemben. Az idei kampány nádcukortermelését 18.220.000 tonnára a múlt évi 19 millióval szemben. A világ összes termése pedig Mikus szerint 26 millió tonnára tehető a múlt évi 27.8 millió tonnával szemben.

Oroszország külforgalma 1932-ben

Berlin, január hó 9

Mos tette közzé az orosz statisztikai hivatal az első 11 hónap külforgalmi mérlegét, amely szerint az orosz kivitel 511.1 millió rubelt tett ki a múlt évi 745.5 millióval szemben, míg a bevitel 647.8 millió a múlt évi 1019.6 millióval szemben. A mérleg tehát 136.7 millió passzívummal zárult. Legnagyobb volt az idén is a szovjet kivitele Angliába 120.8 millió rubel, a múlt évi 244.4 millióval szemben, második helyen Németország szerepel 91.2 millió rubellel a múlt évi 117.8 millióval szemben. Szokatlanul nagy volt a Mongóliába irányuló kivitel 38.8 millió, a múlt évi 36 millióval szemben. A bevitelben Németország vezet 303.6 millióval a múlt évi 374 millióval szemben, míg Anglia 83 millió rubel értékű árut vitt be a múlt évi 67 millióval szemben. Legnagyobb a visszaesés az USA-nál, melynek bevitel a múlt évi 217.5 millióról 28 millióra esett.

Minimális agrárárak Amerikában?

Newyork, január 9

Az amerikai szenátus mezőgazdasági bizottságának elnöke, Mr. Jones, érdekes javaslatot nyújtott be a szenátus agrár-bizottságának, melyben a főbb mezőgazdasági termékek, mint a buza, gyapot, dohány és sertés árminimálását javasolja és pedig az ipari árindexhez arányosan.

KÖZGAZDASÁGI HIREK

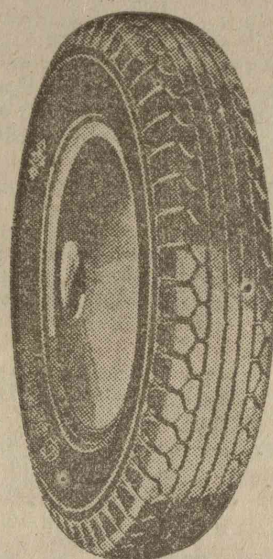
A görög földművelésügyi miniszter törvényjavaslatot készített, amelynek értelmében a bankok magánbetéteit állami felügyelet és állami védelem alá helyezik. A törvény különbséget tesz magánbetétek és kereskedői betétek között. Az utóbbiak nem részesülnek az ellenőrzésben és a védelemben.

Schafer amerikai képviselő törvényjavaslatot terjesztett be a washingtoni kamrához. A javaslat azt kívánja, hogy tiltanak be mindennemű bevitt Franciaországból az Egyesült Államok területére mindaddig, amíg a franciák meg nem fizetik a december 15-én esedékessé vált, de ki nem egyenlített háborús adósságrészletet.

A lőcsei törvényszék most tárgyalta gróf Zamoysky János földbirtokosnak, a spanyol király sógorának moratórium iránti kérelmét. A hitelezők beleegyeztek abba, hogy a gróf ez év október 12-ikéig halasztást kap, négy és félmillió cseh korona összegű tartozásainak százszázalékos kiegyenlítésére.

Goodrich

A JELEN PNEUMATIKJA...

„GOODRICH” köszöni hű és számos vevőinek elismert világmárkánk irányában tanúsított ragaszkodásukat és úgy nekik mint összes viszonteladónak ezúton kíván boldog új esztendőt.

Goodrich S. A. R.

BUCUREST — STR. DOAMNEI 12-14 — TEL. 36173

lenül járt, esetleg valami büncselekmény áldozata lett. Tisztázni kívánja tehát mindenekelőtt ezt a két körülményt, mielőtt elhinné, hogy csalódott: a szép asszony rutul visszaélt az ő bizalmával.

A rendőrség megtette az intézkedéseket, hogy az asszony lakását kizárja és kihallgatás végett megidézzék.

Roosevelt éles kritikája a nemlízető államokról

Berlin, január 7.

A Lokalanzeiger című lap mai számában közli Franklin Roosevelt új amerikai elnök cikkét, amelyben ez vázolja programját. Roosevelt többek között ezeket írja: A külföldi államoknak meg kell fizetniük amerikai adósságaikat, ami különösen a háborús adóságokra vonatkozik. Viszont az egészséges, józan ész teszi tanácsossá, hogy az adósoknak fizetési könnyítéseket nyújtsunk.

Az adósságok törlése nem vihető keresztül és nem egyeztetendő össze a jog és tisztesség fogalmával.

A nemzetközi pénzügyi stabilizálását legjobban a vállalt kötelezettségek elismerésével lehet elérni. A meg nem felelő külföldi kölcsönök nyújtásának eddigi politikája óriási öszszegű veszteségre vezetett, amelyekkel a külföld tartozik az amerikai Egyesült Államoknak.

Súlyos hibának igazolódott be az a törekvés, hogy gazdasági és más területeken igyekezzenek nemzetközi megértést és megegyezést elérni.

míg végre a külföldön megerősödött az a remény, hogy a vállalt adóssági kötelezettségeket törölni lehet. A jövő nemzeti kormány ezzel a kérdéskomplexummal pártatlanul és elfogulatlanul fog foglalkozni, számolni fog az adott tényekkel és azt a tisztesség és a jog törvényei szerint fogja elintézni.

Roosevelt egyébként tervbevette, hogy a vidéki lakosság vásárló erejét emelje és kedvezményeket nyújtson a gazdáknak.

Hölgyeim...

szép, tiszta otthon...
ragyogó, fekete kályhák...

Csak

„ZEBRA“

valódi angol készítmény adja
azt a fekete, ragyogó, tartós
fényt, amelyet Önök szeretnek!!

Csak jobb üzletekben kapható!

Romániai vezérképvislet:

SENECA — KEMPNER

Bukarest I., Bulevardul Domnizei 7.

SPORT

Néhány párisi szó a NAC franciaországi turájához

Páris, január 9.
A sportdicsőségen kívül, amit a NAC (vagy ahogy hivatalosan szerepel: Oradea C.F.) franciaországi turája alatt elkényvelhetett (hacsak a gólszámok arányát: a 27 adott és a 7 kapottat vesszük tekintetbe) külön kellene megállanunk, a mikor az erkölcsi- és propagandacíméről számolunk be. Mert ez a román vezető sportköröktől eléggé megnyírbált és kikezdett csapat, olyan hasznos és eredményes szolgálatot tesz ép a román sportnak, mint reprezentatív román futballcsapat, hogy a román labdarúgó szövetség, nemcsak büszke lehet rájuk, de hálás is, amiért ilyen lojális érzéssel segítik diadalra a román színeket.

Legutóbb a Brest-i mérkőzésük alkalmával, a számukra rendezett nagy ünnepségen, a bresti tengerészeti akadémia parancsnoka által tartott nagy beszédében, külön kihangsúlyozta, hogy az Oradea Club közelebb hozta az eddig ismeretlen „latin testvéreket”. Ezek a sportellenfelek

— nemcsak sportbeli, de morális eredményt is vihettek magukkal. És — úgy mond — francia sportszellem szerint, nemcsak a külföldi atlétáknak kijáró udvariasság ez, de tolmácsolja az általános meggyőződést, hogy a „Club Oradea” munkája többet ér minden politikai propagandánál és jobban segíti elmélyíteni a román-francia kapcsolatot.

Említsük meg, hogy a NAC sikeres működésének további eredményeként, már is újabb meghívásokat kapott a csapat, a mely délfranciaországi turája után most már biztos, hogy Marokkóba és Algírba is ellátogat.

A párisi sportsajtó, mely a január első napjaiban lejátszott nemzetközi mérkőzéseket méltatta (Racing—Ferencváros, Admira—Torino stb.) a főcsapatok sorában hosszan számol be és analizálja a NAC működését.

Talán a román sportvezetőség jól tenné, ha ezeket is figyelembe venné.

Mándy Ilona

A NAC újra győzött

Luxemburg, január 9.
A Nagyvárad AC, mely turáján eddig a legragyogóbb eredményeket érte el, tegnap Luxemburg állam válogatottja ellen játszott Luxemburg városban. A NAC itt is imponáló gólaránnyal győzött 5:1 (3:0) arányban.

A Ferencváros nagy vereséget szenvedett Újpest 7:1-re győzött

Budapest, január 9.
A turázó magyarországi csapatokról érkező hírek újra a legszükségesebb eredményeket hozták. A Ferencváros, mely a múlt héten a holland B. válogatottnak megfelelő Fecskéket 5:0 (2:0), majd a Zandami FC-t szintén 5:0 (4:0) arányban verte, Németországban katasztrofális vereséget szenvedett, ezzel szemben az Újpest ragyogó győzelmet ért el.

Részletes eredmények a következők:
Düsseldorf válogatott—Ferencváros 7:2 (2:2). Marokkó, Olaszország, Franciaország, Hollandia bebarangolása után a Ferencváros utolsó mérkőzéseit Németországban elvesztette. A német csapatok általános feljavulására jellemző az eredmény, egyben szomorú bizonysga a magyar játéknívó hanyatlásának. A Frádi ellen három birodalmi válogatott is játszott.

Újpest—Pforzheim FC 7:1 (4:1). A városi válogatottszámba menő megerősített csapat a lendületes Újpestnek gyenge ellenfele volt.

III. kerületi FC—Agrigentó válogatott (Olaszország) 4:1 (2:0).

Booskai—Schneinfurth válogatott 1:1 (0:0). A délnémet bajnokság 3-ik helyezettje ellen elért eredmény huzelgő a Booskaira nézve.

Budai 11—Cagliari válogatott 0:0. A budaiak legutóbbi 0:1 arányú vereségének revánsa csak félig sikerült.

Ausztria—Magyarország munkaválogatott 5:1 (1:0). Pénteken 4:4 volt az eredmény, vasárnapra az osztrákok jobban összeszedték magukat és győztek.

Kispest—FC Nantes 10:0 (5:0). Az egyetlen veretlen magyarországi csapat újra kitett magáért, kétszámjegyű eredménnyel győzött.

Lezajlott az ökölvívőbajnokság középdöntője

Temesvár, január 9.
Tegnap délelőtt 11 órai kezdettel a temesvári Apollo-moziban zajlottak le az országos ökölvívőbajnokság középdöntő mérkőzései.

Részletes eredmények a következők:

A szilágysági MERA autóbusz-vállalat

1933 január 5-től

mindennap kétszer indít járatot az eddigi egy járat helyett

Cluj—Huedin—Ciucea—Simleul Silvaniei—Zălan között

I járat indul Clujról 8³⁰ órakor, érkezik Szilágysomlyóra 12³⁰ és Zălanra 13³⁰ órakor
II járat indul Clujról 15³⁰ órakor, érkezik Szilágysomlyóra 19³⁰ és Zălanra 20 órakor
Kényelmes utazás — Pontos közlekedés — Fűtött új kocsikkal — Indulás Clujról a fő posta melletti autóbusz állomástól.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

lozsvári Bükkös 24 órai haladékat kapott megjelenésre.

Kisnehézsúly. Nyitray (Tvár) győz Pálffy Viktor (Kvár) ellen.

Az előmérkőzésen Quitner (Ilsa) győz Pokorny (Rapid) ellen. Kovács (Electrica) győz Nanó (Ilsa) ellen.

Az országos bajnokság döntői februárban Bukarestben lesznek, ahol Gilicze, Tóth, Dörffer, Nyitray és Gerőffy II. indulnak. A temesváriak jó formában vannak és több bajnokság megnyerését remélik.

Siverseny Budapesten

Budapest, január 9.

Tegnap rendezték meg a Svábhegyen az első siverseny, melyen 75 versenyző indult. A 15 km-es versenyt a favorit Mar-sik Andor. (Ludovika Akadémia), a tavalyi bajnok nyerte meg 1 óra 17 perc idővel.

A Bély—Demény vándordíjért kiírt 7-es csapatversenyt a BOTE csapta nyerte meg. Második a MAC.

Csiki SC — Dragos Voda 1:0

Csikszere, január 9.

Amint beszámoltunk, pénteken a CSC jég-hokki csapat 2:0 arányban verte a csernovici Dragos-Voda kitűnő együttest. A szombati edző-mérkőzéshez csernoviciak és csikiak vegyesen állnak fel. A vegyesen felállított csapatok győnyörű iskola-játékot produkáltak.

Vasárnap a mult számunkban leírt felállítás szerint állnak jégre a csapatok, kivéve Löff-ert, akinek közben be kellett vonulnia katonának. Helyét Bedő foglalja el. Bíró Dóczy András, Csikszere.

Az első harmad első felében a Dragos-Voda sorozatos és igen szép támadásokkal próbál eredményt elérni sikertelenül. A harmad második felében a CSC támad. Egymásután te-remt veszedelmes góllhelyzeteket, de a korong

TRITSCH Sportáruház

postacsomagokban vidékre is szállít
felszerelt ski-t, rodli, korcsolyát stb.
BRASSÓ, Str. Voivodu Mihai 20 (Kolostor-u.)

nem jut hálába.

A második harmadban óvatosabban játszik a Dragos-Voda, taktikával és győnyörű össz-játékkal akar eredményt, ismételt hiába.

A harmadik harmadban mindkét fél azzal az elhatározással áll jégre, hogy eredményt érjen el. A tempó már az első másodpercekben olyan gyorsá fejlődik, hogy a korongot alig lehet szemmel kísérni. Csernovic támad. Czaka már pályaközépen leszereli, átadja a korongot Miklósnak, aki kapura lö. A Dragos-Voda kapusa kézzel akarja megkapni a korongot, de elejti. Kavarodás támad a kapu előtt, de Sindoru I.-hez kerül a korong, amivel villámgyorsasággal igyekszik a CSC kapuja felé. Bedő leszereli, átadja a korongot Miklósnak, akit közvetlenül a kapu előtt botok elébevetésével tud lefékezni Csernovic. A bíró büntetést ítél, amit ügyesen védenek. Vákár veszi át a korongot. Villámgyorsan, ügyes taktikával halad át a Dragos-Voda csatársorán, átadja Czékának, aki a háló bal sarkába védhetetlen gólt lö. Eredmény: 1:0. Az eredmény sorozatos támadásra serkenti a Dragos-Vodát. Több veszélyes helyzetet is teremtenek, de lövéseik célt tévesztenek, vagy Dóczy markába jutnak. A CSC is igyekszik szépitni az eredményen, de a csernoviciak már szabálytalanságokkal is gáncsolják ebben, úgy, hogy a bírónak sok dolga akad.

A lefolyt mérkőzésekből megállapítható, hogy a CSC jég-hokki csapata az első között áll. A bukaresti rendőri csapattal szemben és a Dragos-Vodával szemben elért eredmény határozottan e mellett tanuskodik. A legközelebbi jég-hokki mérkőzést vagy a kolozsváriak, vagy valamelyik erős bukaresti csapattal játszik le.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap egy szó 6. vasat befűkötöl 12 lej. Vasárnap: 7.50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.

Vétel-eladás

Burgonyát vennék vagontelben. Ajánlatokat „Prima” jellegre Rudolf Mosse, Arad. 171

Pester Lloyd-ra

(negyedévre 500 lej) Brassóban

ELEKES-nél fizethet e. d

Kapu-utca 6 sz. Telefon: 126

Kézbesítési díj nincs

GYAPJUHARISNYAK. CERNAHARISNYAK, STUCNIK kötését vállalom, felnőtteknek és gyermekeknek. Olcsó árak és nagyon tartós minőség. Hátulso-Kőbánya-utca (Nic. Filipescu) 59., jobbra földszinten. 177

Hallotta ? !

1 pár **sárcipő**
(1 minőség)

NŐI - - - Lei 89

FÉRFI - - - Lei 99

„CORSO” CIPŐ-ÁRUHÁZ
BRASSÓ, WEISZ MIHÁLY-UTCA 9.

Allást nyer

Keresek perfektül főző mindenes leányt, azonnali belépésre. Cim 162. szám alatt a brassói kiadóban.

Egy gyakorlott pénztárnok, ki gépirásban is jártas, felvétetik. Gál Albert, Brassó. 172

Allást keres

Tégla- és cserépgyári összes munkálatait értem, megfelelő állást keresek. Horváth Mihály, Aradulnou-Mureşel, Str. Horia 10. 178

TÖKELETES szakismerettel szabász, a csizma bármilyen ágában jártas, állást, esetleg műhely vezetését vállalja. Cim 173. szám alatt a kiadóban.

Lakás

Szoba, konyha lakás kiadó. Ugyanott butorozott szoba is. Brassó, Crisan 30. 163

KIADÓ modern négy szobás lakás, összes mellékhelyiségekkel, kitűnő levegőjű helyen, mérsékelt házbrérel. Cim 157. szám alatt a kiadóban.

KIADÓ azonnal modern két szobás, teljes komfortos lakás. Brassó, Vasut-utca 56. 175

Vegyes

Annak, aki a kutyát szeret és megbecsüli, odaajándékozunk egy hatodik évét betöltött nőtény farkaskutyát (tisztá fajkutyá). Érdeklődők közüljük pontos címüket a kiadóban „Kutyabará” címre. 160

Biri néni szakácskönyvet egyetlen háztartásban sem nélkülözhet. Ara köve 130 lej. Megrendelhetők a Brassói Lapok könyvosztályától.

Dr. Dávid György

Román nyelvian

és

Gyakorló könyv

legalkalmasabb a román nyelvnek magánaton.

tanító nélkül

való elsajátítására. A 200 oldalas könyv ára portómentesen 100 lej.

Megrendelhetők a

BRASSÓI LAPOK

KÖNYVOSZTÁLYÁBAN

Minden ember annyit ér, ahány nyelvet tud!

FRANCIA NYELVKÖNYV, kulccsal és ige-
ragozási táblával. Írták: Dr. Hegedűs és
dr. Laizkó. Ara köve 163.— lej.
ANGOL NYELVTAN, kulccsal együtt. Írta:
dr. Laizkó H. Ara köve 163.— lej.
NÉMET NYELVTAN. Írta: Altai R. Kezdők-
nek kulccsal. Kezdőknek I. rész 163.— lej.
Haladóknak II. rész 238.— lej.
OLASZ NYELVKÖNYV, kulccsal. Írta: dr.
Honti R. Ara köve 163.— lej.
Fenti könyvek a kiejtés megjelölésével, ma-
gántanulásra igen alkalmasak

Schidló dr.: „1000” szó

gyakorlati módszere világnyelveknek magán-
tanulóknak való tanulására. Szakértői véleménye
szerint Schidló dr. módszere a magántanu-
lást teljesen új mederbe terelte. Kapható:

Német nyelvtan, vászonkötésben 204.— L
Francia nyelvtan „ 204.— L
Angol nyelvtan „ 204.— L
Olasz nyelvtan „ 272.— L
Spanyol nyelvtan „ 272.— L

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

Kiadó, laptulajdonos, és nyomda: Grünfeld Vilmos és Tsai közkereseti társaság